

Румен Стоичков

НЯКЪДЕ ТАМ

София, 2016

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© Румен Стоичков, автор, 2016

© Издателство „Изток-Запад“, 2016

ISBN 978-191-152-748-9

Румен Стоичков

Някъде там

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ НА
ИЗДАТЕЛСТВО „ИЗТОК-ЗАПАД“ И БНР

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор	7
-----------------	---

Из Северна България

Долини Бошняк живее с тъга от някогашен живот и мъгляво бъдеще	9
Смелчакът Стънгъ е бродил из Раброво	13
Клисурски манастир	17
Тричко брани честта на село Черешовица	21
Костенурките дали името на Костенци	25
Челяустница – селото на тайните пещери и една зловеща находка	29
Дядо Цолак е създадал село Ракита	33
Беяново е скътано в мъчаливата красота на Янтра	36
Басарбовският манастир	41
Балканджийска разходка между Габрово и Боженци	45
Батошевските манастири	49
Узана – почивка в центъра на България	53
Град Плачковци е проливал сълази за Патриарх Евтимий	57
Тур между Търново и Арбанашкото плато	61
От камъните на римски кастел са построени къщите в село Костел	65
Черньо войвода, малко кученце и Таньо войвода населяват легендите на село Конак	69
Край Дунавец слязъл Панайот Хитов с байрактар Левски	73
Бог Замоксис си е харесал пристан край Стрелково	77
Съкровищницата Каварна	81

Из Южна България

Бадино – където кучетата са повече от хората	87
Вуково пази спомени за цар Самуил и Левски	90
Кладница и манастирът „Св. Николай Мирликийски“	94
Елин Пелин – древност и съвремие	97
Копривщица предлага пътуване във времето	103
Бащата на цар Самуил е построил в село Марица една от първите християнски църкви	108
Патила Елена в село Патаденица	113
Селото без изход – Христо Даново	120

Спомени за дякон Игнатий, Бойчо Кралича и Рада Госпожина посрещат в Сопот	123
Мрачници излизаха от дърветата в село Мраченик.....	127
Калофер – градът на Христо Ботев и Калифер войвода	130
Сгушеното в шепичка родопско село Лясково.....	135
Обков на 700 години пази чудотворна икона в Бачкоавския манастир	139
Косово – мистичната красота на Родопите	143
Храм на Дионисий е имало в землището на Тополово.....	147
Лека разходка от манастир до водопад в Мъглаж.....	151
Змей пази село Златна ливада от нещастия	155
При прасковите и войводите от Близнец.....	159
Голямо Чочовени – единственото в България каракачанско село.....	162
Четири рода преселници създали Черна могила.....	165
Устремският манастир „Св. Троица“	168
Жълто момиче обитава легендата на село Ботево	171
Тракийското племе одрис е населявало Маломирово	174
Сърдитият елен от село Голям манастир	177
Раздол, в който хората са сенка по поле	181
В Яково вълците са повече от хората.....	185
История за нещастна любов краси пиринското село Лъки.....	188
Уникални сцени таи църквата в село Тешово	192
Бежанци от Беломорието създават Петрелик.....	196
Село Тополница пази спомени за Петричкия инцидент	199
Войводи и къщи на 200 години са паметта на Ковачевица	202
Връх Турлата наднична над село Стикъл	206
Триград омагьосва с легенди и очарователна природа.....	210
Ямбол.....	214
Таня Масалитинова: Искам да ме запомнят като смешна актриса.....	218
Иван Кондов: Допълнение към един прочут монолог	229
Йорданка Димитрова: Върни се, за да отидеш!	233
Джон (Димитър) Паница: Няма от какво да ни е срам, че сме българи	239
Блага Димитрова	242
Костадин Дурев, който направи популярна песента „Девојко, мари хубава“	244
Вера Мутафчиева, Йордан Радичков:	
В Рая е голяма скука! Какъв екшън пада само в ада!	247
Станка Пенчева – за мечтите, самотата и заглахналата песен.....	251

ПРЕДГОВОР

Тази книга има по-особено съдържание. Онези от вас, които познават „Преди забравата“ и „Из стръмнините на България“, знаят, че там има само едно интервю (с Петър Увалиев), а всичко останало са репортажи. Това, разбира се, е любимият ми жанр като журналист и той отново присъства тук. Надниквал съм с диктофон и фотоапарат в непопулярни и изчезващи села, в малки и по-големи градове, в няколко манастира. Тоест бил съм някъде там, из пределите на родината ни, напоена с толкова богата история. Ако се вгледате в написаното за Дунавец, Косово, Триград, Челюстница, Конак и т.н., ще разберете защо казвам това. Местата са непопулярни на туристическата ни карта, но са съпътствани от предания, легенди и събития, сложили отпечатък и имащи значение не само на регионално ниво, но и в национален мащаб. Друг е въпросът, че малко знаем за тях. Че не са описвани. Че липсва информация във всезнаещия гугъл или пък е нищожна, а понякога и погрешна. Тук отново ще срещнете и репортажи за популярни градове – като Копривщица, Габрово, Велико Търново, Ямбол и други, за които сякаш всичко е казано. Но така или иначе аз съм бил някъде там във времето, в което съм ги описал, и съм преценил, че мога да припомня за тях на страниците на тази книга. За родните места – които са някъде там, из пределите на страната.

Записите ми са се превръщали в радиорепортажи и са прозвучавали в предавания по програма „Хоризонт“ на БНР, някои са видели бял свят и като публикации в пресата. Но в тази книга включих една различна глава, съдържаща само интервюта. Открих в архивите си мои публикации и дешифровки от срещите със Станка Пенчева, Блага Димитрова, Вера Мутафчиева, Йордан Радичков, Джон Паница, Костадин Дурев, Йорданка Димитрова, Таня Масалитинова, Иван Кондов. Бил съм по един или друг повод с тях преди двайсестина и повече години и съм съхранил върху белия лист казаното тогава от тях. Прочетох внимателно думите им, допълних липсващото от записите на касетки техни гласове и мисля, че то е повече от интересно и звучи актуално и днес. Всъщност словата на един мъдър човек могат ли да остарее във времето?! Надали. А някои от тях са точно такива и затова са част от богатството на Златния фонд на Българското национално радио. Ос-

вен това ние знаем, че тези хора, тези личности са някъде там, над нас, в един друг свят. Вярваме, че ни помагат, че ни напътстват, че ни закрилят сякаш от отвъдното. И че ще са живи, докато ги помним. Те са с нас и ще бъдат с нас – нищо, че са някъде там. Така събрах двата свята в едно заглавие. Единият е този, видимият, който обикалям и за който разказвам. Другият е на сънародниците ни, които са в невидимия.

Някъде там.

Из Северна България

Долни Бошняк живее с тъга от някогашен живот и мъгляво бъдеще

„О-о-о, от тия градушки и дъждове се смъкна баиро! Мъчи-ме се да събереме и да изкараме тая тиня. Тя идва от гората, по пътищата, а ей тоя път е станал на урва. Той води през лозята към Бойнишкото шосе...”

Три възрастни жени се надпреварват да ръкомахат и да разказват. Думите им са смесица от славено минало, мъчително настояще и мъгляво бъдеще – сигурен знак за изчезване от картата на България. Селото е Долни Бошняк. Намира се 28 км западно от общинския си и областен

център Видин. Сравнително хубавият път преминава през с. Градец, което е на 12 км. Следва Албутиинският скален манастир, а малко след него е популярната Хайдук чешма. Отбивката вляво сочи 3 км до селцето. А надясно е с. Раброво.

Къщите са разположени от двете страни на потъналото в тиня шосе. Две избеднели от поразите на времето сгради се открояват на мегдана. Забулени са и от надвиснали над тях клони, обгърнали са ги буренища. Те са залепени сякаш една за друга, а по-малката е приютявала до преди 25 години началното училище

